

HODIL SEM PO ZEMLJI NAŠI ... (EKSKURZIJA NA AVSTRIJSKO KOROŠKO)

V torek 15. septembra smo se deveti razredi Osnovne šole Dobrova odpravili na celodnevno ekskurzijo, geografsko zgodovinskega značaja, po Avstrijski Koroški. Četudi smo se odpravili v nam sosednjo Avstrijo, smo se v nekem načinu vračali v svojo preteklost oz. vsaj v preteklost našega ljudstva. Ogledali smo si namreč del Avstrijske Koroške, na katerem je pred več kot 1000 leti obstajala prva slovanska država – Karantanija.

Ker je bil pred nami še dolg dan, smo z ekskurzijo začeli precej zgodaj. Pred šolo smo se zbrali okoli sedme ure. Nato pa smo nekoliko po sedmi z avtobusom tudi odšli na pot. Naš prvi cilj v Sloveniji je bil Tržič, v katerem smo pobrali našo vodičko. To je bila točka v naši ekskurziji, ko se je ta zares začela. Medtem ko smo se vozili proti prelazu in mednarodnemu mejnemu prehodu Ljubelj, smo poslušali razlago o tej določeni regiji Slovenije. Izvedeli smo, da je načrte za predor na prelazu Ljubelj prvi naredil že Valvasor. Ljubelj smo prečkali hitro, saj gneče na mejnem prehodu ni bilo, in že smo bili v Avstriji.

Na avstrijski strani mejnega prehoda smo opazili, da tu še vedno stoji zgradba (nekdanjega) mejnega prehoda. Temu je sledil precej strm spust. Vožnjo smo nadaljevali v smeri Celovca, nato pa smo se usmerili proti Vrbskemu jezeru, ki je največje jezero na Avstrijskem Koroškem. Na najdaljšem delu meri 16 km, na najširšem pa približno 1,5 km. Za razliko od nekaterih slovenskih jezer, je velik del obale jezera v lasti privatnih lastnikov. Kapanje v jezeru pa je dovoljeno le na javnih plažah. Jezero samo po sebi pa ni imelo velikega vpliva na našo ekskurzijo. Za nas je bila pomembna cerkev ob jezeru, ali natančneje, manjša od dveh cerkva, ki stojita pri jezeru. Zakaj pa je manjša cerkev tako pomembna? Tu so bili napisani prvi zapisi v slovenskem oz. katerem koli slovanskem jeziku – Brižinski spomeniki. Ti so nastali z namenom pokristjanjevanja Karantancev ter drugih Slovanov, živečih na območju Slovenije. Frankovski vladar Karel Veliki je namreč zapovedal, da morajo pripadnikom krščanstva moliti in pridigati v njihovem maternem jeziku.

Slika 1: Cerkev ob Vrbskem jezeru

Slika 2: Pokopališče pred cerkvijo

Pot smo nadaljevali do gradu Ostrovica ali nemško Burg Hochosterwitz, kar pomeni ostra gora. Grad se nahaja na 160 metrov visoki apnenčasti vzpetini v bližini Šentvida pri Glini. Grad je že stoletja v zasebni lasti družine Khevenhüller in je izjemno poseben. Tako zelo, da je bil nominiran za vpis na seznam UNESCO-ve svetovne dediščine. Posebnost gradu je 14 različnih obrambnih vrat, ki so skupaj z obrambnimi volčjimi jamami, strelnimi linami, pastmi ter preprekami in samo lego gradu, ki onemogoča lahko zavzetje, pripomogle k temu, da grad Ostrovica ni bil nikoli zavzet. Najdlje naj bi napadalci prišli do četrtyh vrat. Grad je bil zgrajen za obrambo pred turškimi vpadi, bil pa je zelo pomemben zaradi svoje dobre strateške in izvidniške lege. To vse smo izvedeli v četrtturnem vzponu do vrha gradu. Pot nam je vzela veliko časa, saj nam je vodička podrobno opisala značilnosti in zgodovino vseh obrambnih vrat ter zunanosti gradu. Izvedeli smo tudi vsa posamezna imena vrat (od Praporščakovih pa do Kulmerjevih vrat). Na vrhu gradu smo naredili krajši postanek za malico. Potem pa smo srečali grajskega vodiča, ki nam je predstavil muzej starega orožja.

Slika 3: Grad Ostrovica (vir: Wikipedija)

V prvi sobi muzeja so bili razstavljeni portreti lastnikov gradu. V naslednji sobi je bila raznolika zbirka starega orožja ter oklepov. Menim, da so bili narejeni in uporabljeni nekje v času prehoda iz srednjega v novi vek. Oklepi so bili lažji kot viteški ter so se imenovali polovični oklepi. Poleg sabelj in mečev pa so bili izpostavljeni tudi prvi primeri ročnega strelskega orožja, torej prvih pušk in mušket. V naslednjih sobah smo videli variacije različnega strelskega in hladnega orožja pa tudi nekaj maket, ki so prikazovale obrambo gradu. V zadnji sobi smo našli stare listine in zemljevide ter zbirko orožij in orodij iz starega veka in bronaste dobe. Po ogledu muzeja smo odšli z gradu. Tokrat je spust trajal le nekoliko manj kot deset minut.

Pot smo nadaljevali po Gosposvetskem polju, namenili smo se do cerkve Gospe svete. Med potjo pa smo se ustavili tudi ob vojvodskem prestolu. Prestol je eksponat na prostem, vendar ograjen tako z ograjo kot tudi s steklenim pokrovom. Na Vojvodskem prestolu so ustoličevali koroške vojvode. Zgrajen je iz dveh kamnitih stolov, ki sta si delila isto naslonjalo. Ena stran je obrnjena proti vzhodu, druga pa proti zahodu. Prestol je zgrajen iz kamnitih blokov iz glavnega mesta Norik nekdanje rimske province.

Slika 4: Vojvodski prestol

Cerkev Gospe svete, ki smo jo obiskali naslednjo, je cerkev izvorno iz 8. stoletja, v sedanji obliki pa iz 15. stoletja. Takoj so opazni obrambni zidovi, ki so cerkev varovali pred Turki. Tu je prebival nadškof Modest, ki si je prizadeval za pokristjanjevanje Slovanov. Zunanost cerkve je bogato okrašena z reliefi in freskami ter celo s sončno uro v gotskem slogu. Poleg cerkve pa je tudi nekdanji poganski tempelj, spremenjen v pokristjanjevalnico.

Nato smo odšli nazaj proti Celovcu, glavnemu in največjemu mestu Avstrijske Koroške že od leta 1518. Prva stvar, ki smo si jo ogledali, je bila deželna hiša. Tu ima sedež deželni parlament Koroške. Nas pa je zanimala dvorana s 665 grbi, v kateri je razstavljen tudi knežji kamen. To je narobe obrnjen del jonskega stebra, na katerem so ustoličevali karantanske kneze. Naša vodička nam je pojasnila tudi cel obred ustoličenja. Po odhodu iz deželne hiše smo nadaljevali ogled Celovca.

Slika 5: Knežji kamen

Med potjo smo videli gledališče in opero pa tudi staro mestno hišo. Ustavili smo se na Starem trgu. Najprej smo videli znano hišo pri zlati gosi, nato pa še kužno znamenje iz časa razsajanja črne smrti. V bližini je tudi točka, na kateri so narisani grbi večih mest, med njimi tudi Ljubljane in Celovca. Mislim, da se ta točka imenuje trg z grbi. Poleg nje pa stoji manjši kip možica s sodom, iz katerega teče voda. Ta prikazuje možica, ki naj bi po legendi ustvaril Vrbsko jezero.

Slika 6: Možic iz legende o nastanku Vrbskega jezera

Na Novem trgu smo videli kip zmaja, ki je tako kot v Ljubljani simbol mesta. Prav tako kot v našem glavnem mestu je z njim in nastankom mesta povezana tudi legenda. Ti se razlikujeta, vendar je konec isti, zmaj umre in nastane mesto (torej Ljubljana oz. Celovec). Na istem trgu pa smo videli tudi kip Marije Terezije.

Slika 7: Kip zmaja

Slika 8: Kip Marije Terezije

Tu smo zaključili z ogledovanjem znamenitosti Celovca in počasi tudi z našo ekskurzijo. Preden pa smo se odpravili na povratno vožnjo proti Sloveniji, smo skupaj odšli še v McDonalds.

Vožnja nazaj je potekala podobno kot zjutraj, mirno in brez zastojev. Na Dobrovo pred šolo smo prišli nekaj čez šesto uro in tako je bilo naše ekskurzije konec.

Avstrijska Koroška ima zelo pestro zgodovino, zelo veliko je cerkev, muzejev, hiš, spomenikov (...), ki so vredni ogleda. Ta zgodovina je tudi tesno povezana z zgodovino našega naroda, zato se mi jo zdi zelo pomembno in tudi zanimivo spoznati. Četudi si je zaradi same obsežnosti v enem dnevu nemogoče ogledati vse znamenitosti Avstrijske Koroške mislim, da smo si v tej sicer časovno precej omejeni ekskurziji uspeli ogledati in spoznati veliko stvari, ki jih lahko ta pokrajina ponudi. Menim, da smo na tej ekskurziji spoznali veliko novega.

Vtisi, opažanja, mnenja nekaterih učencev:

V Celovcu, kjer živijo tudi pripadniki slovenske narodne manjšine, nisem opazil niti enega znaka, v slovenščini, zato bi se brez vodiča ali zemljevida hitro zgubil. (Vid Smole, 9. b)

Dan ni bil samo zelo poučen, temveč tudi zelo zabaven, zato predvidevam, da je bil všeč prav vsem. Upam, da bomo kaj podobnega še ponovili, preden nas odnese v širni svet. (Tina Poštuvan, 9. b)

Najbrž nikoli ne bomo vedeli, ali je bilo dobro ali slabo, da so se priključili Avstriji, a gledati moramo naprej. V Avstriji je veliko stvari, ki so zelo tesno povezane s Slovenijo in prav zaradi tega je Avstrijska Koroška zibelka slovenstva. (Gregor Alič, 9. a)